

Državni izpitni center

SESSIONE AUTUNNALE

STORIA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Giovedì, 29 agosto 2013

MATURITÀ GENERALE

Ital. moder. razlicitica

IZPITNA POLA 1**Obča zgodovina****Od mestnih držav do prvih imperijev**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	tri od: ♦ Nil ♦ Evfrat ♦ Tigris ♦ Ind ♦ Huang He (Rumena reka)	
1.2	1	♦ To so območja, kjer pade zelo malo ali nič dežja, dovolj hrane pa so lahko pridelali le z umetnim namakanjem polj s poplavno vodo.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Sumerci	
2.2	1	štiri od: ♦ Ur ♦ Uruk ♦ Kiš ♦ Nipur ♦ Eridu ♦ Lagaš	Za štiri navedbe 1 točka.
2.3	1	♦ Središče države in državnega dogajanja je bil tempelj, prvi vladarji pa so bili po izvoru svečeniki.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ (Staro)babilonska država/Babilonija/Babilon	
3.2	1	♦ Hamurabij, (Hamurabijev) zakonik	
3.3	1	♦ krvno maščevanje po načelu »zob za zob, kri za kri«	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Nil je s svojimi poplavami in nanašanjem rodovitnega blata omogočal življenje v Egiptu, namakal polja in omogočal razvoj kmetijstva.	
4.2	2	♦ Šaduf so uporabljali za dvigovanje vode na višje ležeča območja, pomoč pri namakanju polj.	Za navedbo in pojasnitev 2 točki.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kralj – faraon ♦ despotski način (despotizem) ♦ opis despotizma 	Za obe navedbi 1 točka.
5.2	2	SVEČENIKI dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ukvarjajo se z verskimi obredi ♦ imeli so velike posesti ♦ ukvarjajo se z znanostjo, zlasti astronomijo in astrologijo ♦ bili so učeni ♦ znali so pisati KMETJE dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ so glavna delovna sila v Egiptu ♦ državi plačujejo davke ♦ obdelujejo kraljevska, tempeljska in vojaška veleposestva ♦ opravljajo vsa javna dela (irigacijska in gradbena dela za faraona) 	Za vsako razlago 1 točka, skupaj 2 točki.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ podobopis ♦ hieroglifi 	
		ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ papirus ♦ stene ♦ kamnite plošče 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ B ♦ A ♦ A ♦ B ♦ A 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ razčlenjena in težko prehodna pokrajina ♦ delitev na plemena ♦ različen čas nastanka ♦ prepričanje, da so majhne države boljše 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ob vzpetinah ali akropolah, kamor so se najprej naselili kralj in plemstvo, sledijo jim obrtniki in trgovci. Na mesto se navežejo tudi okoliški prebivalci, ki jim mesto nudi zavetje in trg za pridelke ♦ z združevanjem manjših vasi in naselij, novo mesto postane središče upravnega, političnega, pravosodnega in verskega življenja 	
	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kraljevina (monarhija) – v arhaični dobi so Grke vodili kralji, z razvojem polis pa je njihov položaj v družbi slabel, pozneje so jih v mnogih polis odstranili in vodenje so prevzeli aristokrati ♦ aristokracija – vladanje plemstva – sprva so bili aristokrati pomočniki kraljev, pozneje pa spoznajo, da lahko mesto upravljajo brez kralja, zato ga odstavijo. Vladavino aristokratov so začeli ogrožati bogati meščani ♦ oligarhija – vladanje majhnega kroga finančnih ali zemljiških bogatašev. Čeprav je bilo največ oligarhov iz vrst aristokratov, so morali imeti oligarhi za sodelovanje pri upravljanju mesta veliko premoženje ♦ tiranija – oblika vladavine, pri kateri je vladal tiran, ki se je na oblast povzpел s pomočjo nižjih slojev, ki jim je obljubljal družbene spremembe. Mnogi tirani so pospeševali obrt in trgovino. Ker ljudstvo ni dolgo trpelo samovolje, so se upirali, tirani pa so svoj položaj poskušali ohraniti na silo. Po koncu tiranije je oblast v mestih ponekod prevzelo ljudstvo ♦ demokracija – vladanje ljudstva, meščanom je zagotavljala enake možnosti na vseh področjih, državljani odločajo z glasovanjem v ljudskih skupščinah 	Za samo navedbo treh oblik vladavine 1 točka.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ gospodarska samozadostnost	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ olimpijske igre ♦ preročišče Delfi ♦ Homerjeva epa ♦ bogovi ♦ pisava ♦ jezik ♦ skupen boj proti sovražnikom Helenov ♦ skupna zgodovina 	Za štiri navedbe 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zahodno Sredozemlje – južna Italija in Sicilija (Velika Grčija) ♦ obale Črnega morja ♦ severna Afrika (Kirene) ♦ jug Jadrana 	
11.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pomanjkanje rodovitne zemlje ♦ politični razlogi ♦ državljanske vojne ♦ tiranija ♦ revščina ♦ trgovina ♦ povečanje števila prebivalcev 	Za dva vzroka 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ ostrakizem (črepinjska sodba)	
12.2	1	♦ Oseba je bila izgnana (za 10 let).	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ A ♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	♦ bitka na Maratonskem polju	
14.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Miltiad ♦ Miltiades ♦ deset strategov 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ Perikles (Periklej)	
15.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ politične pravice imajo le svobodni moški državljani ♦ ženske nimajo političnih pravic, ne smejo dedovati, imeti premoženja ali se ukvarjati z večjimi kupčijami ♦ iz odločanja so izključeni sužnji ♦ državljanskih pravic nimajo tujci, ki so sicer vojaški obvezniki ♦ hitro menjavanje zakonov 	Za navedbo dveh pomanjkljivosti 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ bitka pri Graniku, Issu in Gavgamelah	
16.2	1	♦ reke Ind	
16.3	1	♦ diadohi so bili vojaški poveljniki (generali) Aleksandra Velikega(, ki so si po njegovi smrti razdelili državo)	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gladiatorske igre ♦ gradnja cest ♦ viadukti ♦ bogovi ♦ triumf ♦ pisava ♦ sarkofagi ♦ obok ♦ kiparstvo ♦ prerokovanje 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	patriciji ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ so bili premožni potomci uglednih prvotnih naseljencev ♦ imeli so vse politične pravice in so veljali za edine prave rimske državljane ♦ deležni so bili vojaških časti 	Za navedbo in pojasnitev patricijev 1 točka, za navedbo in pojasnitev plebejcev 1 točka, skupaj 2 točki. Za samo navedbo pripadnikov obeh razredov (patriciji, plebejci) 1 točka.
	1	plebejci ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ so bili prebivalci podrejenih okoliških ozemelj ♦ niso imeli državnih služb ♦ prepovedane so jim bile poroke s patriciji ♦ niso imeli nobenih političnih pravic ♦ patriciji so jim sodili po nepisanih zakonih ♦ plačevali so visoke davke ♦ niso bili deležni vojaških časti 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ kmečko vprašanje / propadanje kmetov / agrarno vprašanje / kriza	
19.2	1	♦ latifundija / latifundij	
19.3	1	♦ zemljiški zakon (ki je omejil posest)	
19.4	1	♦ optimati – višji sloj / bogatejši / patriciji ♦ populari – nižji sloj / revnejši / kmetje / plebejci	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ Triumvirat je oblika ureditve, pri kateri je oblast v rokah treh ljudi; vladavina treh ljudi.	
20.2	1	♦ II. triumvirat so sestavljali: (Gaj) Oktavijan, Mark Antonij in (Mark) Lepid.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21.1	1	♦ Principat je oblika državne ureditve, ki jo je leta 27 pr. Kr. ustvaril Oktavijan in s tem formalno obnovil republiko, v kateri je vladal kot prvi državljani, princeps. (V svojih rokah je združil vso državno oblast. Bil je neomejen monarh in hkrati nosilec tradicionalnih republikanskih funkcij.)	
21.2	1	tri od: ♦ Avgust (Vzvišeni) ♦ princeps (prvi v državi) ♦ oče domovine ♦ vrhovni poveljnik vojske (imperator) ♦ vrhovni svečenik ♦ konzul ♦ Caesar ♦ dosmrtni ljudski tribun	
21.3	1	♦ Avgustov mir, rimski mir (pax Romana), ker ni bilo osvajalnih pohodov, ni jih ogrožal noben imperij ali vojaška sila. ♦ principat, ker je bil Avgust formalno prvi med enakimi	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	♦ Romanizacija pomeni širjenje latinskega (rimskega) jezika, načina življenja, navad kulture, gospodarstva ... na nerimska območja.	
22.2	1	dve od: ♦ rimski vojaki ♦ obrtniki ♦ trgovci ♦ uradniki ♦ kolonisti	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ LEGIJA je največja vojaška enota, (ki je štela okoli 6000 mož).	
	1	♦ VETERAN je odslužen rimski legionar.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ Limes, ki je potekal v Britaniji (na Škotskem) in od Atlantskega oceana do Črnega morja.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25.1	1	♦ Dioklecijan	
25.2	1	♦ dominat (tetrarhija)	
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 1: 60

PROVA D'ESAME 2**Storia nazionale****Gli Sloveni e l'evoluzione delle regioni storiche. la Penisola appenninica: dai Comuni agli stati regionali. l'Istria dal Medioevo al XVIII secolo**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	Quattro tra: ♦ Bavari ♦ Avari ♦ Latini (Bizantini) ♦ Longobardi ♦ Slavi (Carantani)	Per quattro risposte esatte 2 punti, per tre o due risposte 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Carantania	
2.2	1	♦ L'intronazione (incoronazione) del principe	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
2.3	1	♦ Erano degli agricoltori-guerrieri ed eleggevano il principe di Carantania	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ Il feudalesimo	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
3.2	1	♦ La trasformazione della maggior parte dei <i>kosezi</i> in servi della gleba	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ Pribina	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ (Alfabeto) glagolitico	
5.2	1	♦ Bisanzio non avrebbe avuto più il privilegio esclusivo di ammettere l'uso delle lingue locali nella vita ecclesiastica ♦ La protezione di Roma al mondo slavo attraverso il riconoscimento della lingua slava	
5.3	1	♦ (Passi della) Bibbia	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Le regioni slovene nascono a partire dall'XI secolo	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
6.2	1	♦ Carinzia ♦ Stiria ♦ Carniola ♦ Goriziano	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ I conti di Celje	
7.2	1	♦ Dall'imperatore Sigismondo (del Lussemburgo) ♦ A titolo ereditario	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	CITTÀ DELLA COSTA: ♦ A ♦ D CITTÀ DELL'INTERNO: ♦ B ♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	Due tra: ♦ comportava la colonizzazione di terre altrui, ♦ dava luogo a grandi cambiamenti nella composizione etnica-linguistica, ♦ dava luogo a grandi cambiamenti nel modo di vivere e nelle abitudini.	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
9.2	1	♦ Sono letteralmente un podere, un appezzamento di terra destinato a una famiglia di contadini.	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	Due tra i seguenti monasteri: ♦ Stična ♦ Pleterje ♦ Bistra ♦ Žiče	Per una risposta 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ Esercito composto prevalentemente da contadini e regolari reclutati in funzione antiturca.	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
11.2	1	♦ Fortificazioni rurali costruite in posizioni favorevoli al sicuro dalle scorrerie turche.	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	Una di: ♦ Vescovo (di Capodistria) ♦ Nunzio pontificio	
12.2	1	♦ Verso la chiesa di Roma fu dapprima critico e successivamente aderì al luteranesimo	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	Due tra: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Malcontento per le nuove tasse ◆ Soprusi da parte della nobiltà ◆ La minaccia turca ◆ Assenza di legalità 	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
13.2	1	◆ Antico diritto (stara pravda)	
13.3	1	Due tra: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Scarsa preparazione militare ◆ Mancanza di esperienza ◆ Precario coordinamento delle fasi di lotta ◆ Infondata speranza nell'Imperatore ◆ Mancanza di un'adeguata consapevolezza dei problemi economici, sociali e politici che dovevano essere affrontati ◆ Mancato coinvolgimento delle masse ◆ Mancato coordinamento e comunicazione tra gli insorti nelle diverse parti d'Italia ◆ Scarso equipaggiamento militare degli insorti 	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ T ◆ D ◆ T ◆ T ◆ D ◆ D 	Per sei risposte esatte 3 punti, per cinque o quattro risposte esatte 2 punti, per tre o due risposte esatte 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	◆ Maria Teresa e Giuseppe II (d'Austria)	
	1	◆ Accentramento amministrativo con la creazione della corte suprema di giustizia, il Directorium in publicis et cameralibus e altri organi provinciali con funzione di controllo	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
	1	◆ Coscrizione parziale dei ceti bassi di durata settennale con una rigida disciplina	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
	1	◆ Tassazione delle proprietà nobiliari, riforma del catasto e censimento patrimoniale per aumentare e rendere più eque le entrate dell'Erario.	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
	1	◆ Patente di tolleranza, accordo, libertà di culto e pari diritti civili a tutte le confessioni	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ A ◆ C ◆ F 	Per ogni risposta esatta si assegna 1 punto sino ad un massimo di 3 punti.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ Le Arti o Corporazioni sono associazioni di mestiere	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
17.2	1	Tre fra: ♦ Tutelare gli interessi di categoria, ♦ Garantire la qualità delle merci, ♦ Stabilire i prezzi delle merci, ♦ Stabilire il livello dei salari dei dipendenti, ♦ Stabilire la durata dell'orario di lavoro, ♦ Regolare la concorrenza ...	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	3	Tre fra: ♦ Il moltiplicarsi degli scontri tra le fazioni, ♦ La ricerca di un nuovo equilibrio all'interno delle mura cittadine, ♦ La necessità di conservare la pace e l'ordine, ♦ Il contrasto tra comune e contado, ♦ La disponibilità di questo ad appoggiare l'uomo adatto ...	Per ogni causa elencata correttamente 1 punto, sino ad un massimo di 3 punti.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ Cosimo de' Medici	
19.2	1	♦ Machiavelli ne esalta il mecenatismo, l'operosità ...	Si accettano altre spiegazioni storicamente corrette.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	♦ Regno di Napoli ♦ Stato della Chiesa ♦ Repubblica di Firenze ♦ Repubblica di Venezia ♦ Stato di Milano	Per cinque abbinamenti corretti 2 punti, per quattro o tre abbinamenti corretti 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ C ♦ A ♦ D ♦ B	Per quattro risposte esatte 2 punti, per tre o due risposte esatte 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	Due tra: ♦ la parlata istro-veneta ♦ le testimonianze artistiche e culturali (con esempi) ♦ i costumi e le tradizioni ...	Per due caratteristiche descritte 2 punti, se elencate solamente 1 punto.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23.1	1	♦ Era spartita tra la (repubblica di) Venezia e (l'impero) d'Austria	
23.2	1	Due tra (Venezia): ♦ Muggia ♦ Momiano Due tra (Austria): ♦ Pisino ♦ Antignana	Si accettano anche altre località non presenti nella cartina.
23.3	1	♦ Data la sua irrazionalità influiva negativamente sugli scambi di uomini e di merci	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ A Capodistria si parlava (prevalentemente) italiano, nel contado (prevalentemente) lo sloveno	
24.2	1	♦ Contadini	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	♦ D ♦ A ♦ B ♦ C ♦ E ♦ F	Per sei risposte esatte 3 punti, per cinque o quattro 2 punti, per tre o due 1 punto.

Skupno število točk IP 2: 60